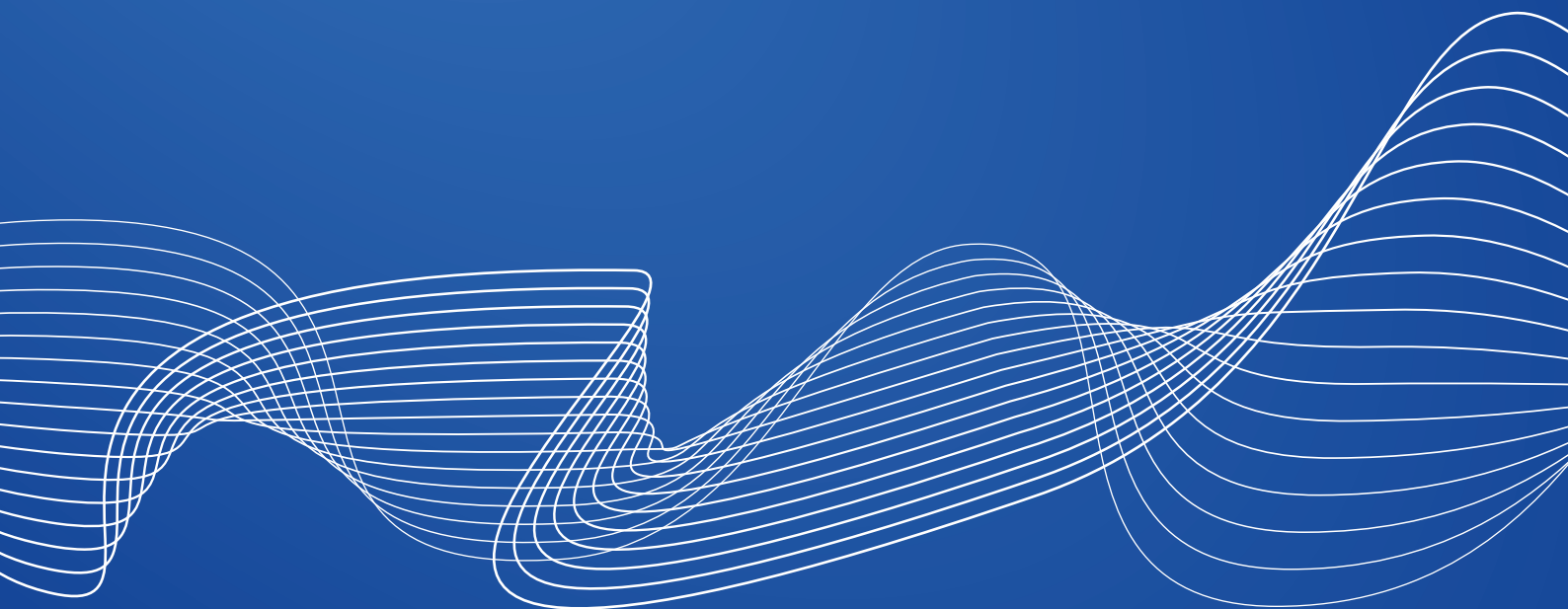

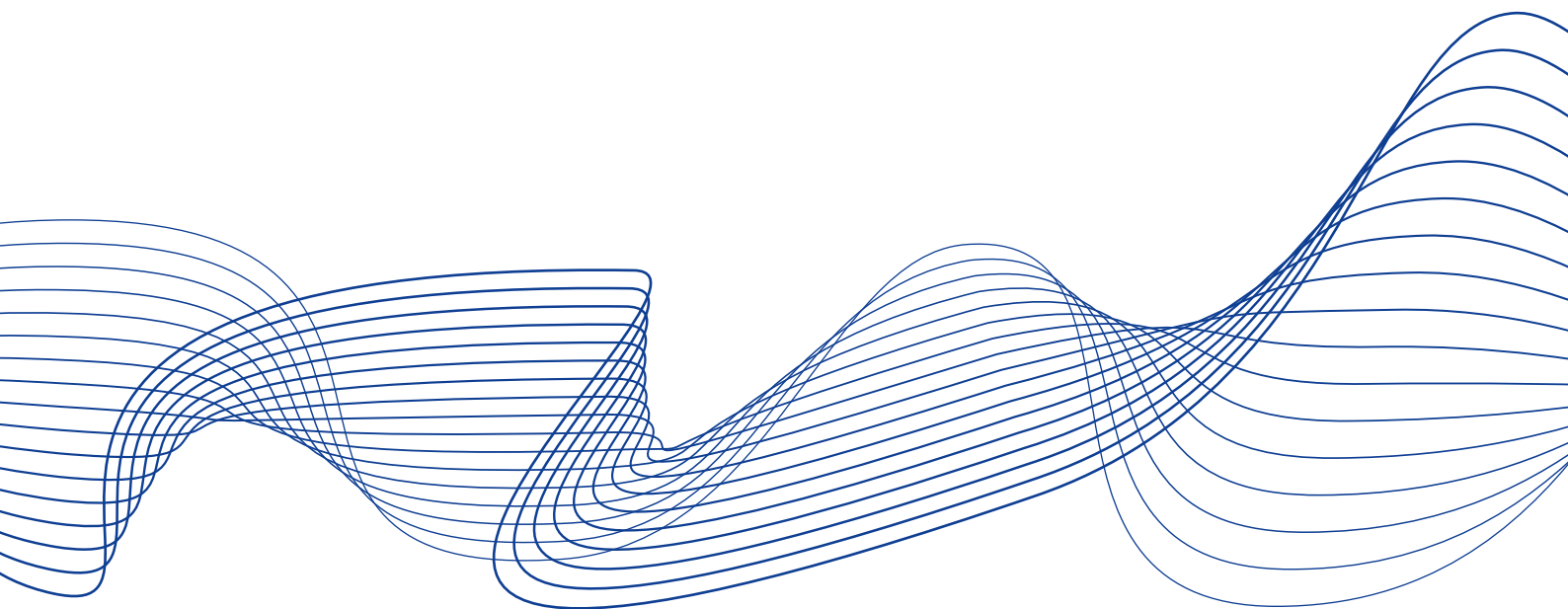
Ετήσια Έκθεση
2011

ΕΣΣΚ

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου
Ευρωπαϊκό Σύστημα Χρηματοοικονομικής Εποπτείας

Ετήσια Έκθεση
2011

ΕΣΣΚ

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου

Ευρωπαϊκό Σύστημα Χρηματοοικονομικής Εποπτείας

Περιεχόμενα

Πρόλογος.....	4
Περίληψη	6

Πρόλογος

*Mario Draghi
Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού
Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου*

Με ιδιαίτερη χαρά σας παρουσιάζω την πρώτη Ετήσια Έκθεση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ), το οποίο συστάθηκε τον Δεκέμβριο του 2010 ως ανεξάρτητο όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και είναι αρμόδιο για τη μακροπροληπτική επίβλεψη του χρηματοπιστωτικού της συστήματος.

Κατά το πρώτο έτος λειτουργίας του, το ΕΣΣΚ βρέθηκε αντιμέτωπο με ένα εξαιρετικά δυσμενές οικονομικό και χρηματοπιστωτικό περιβάλλον. Για να ξεπεράσει τους πολυάριθμους συστημικούς κινδύνους που εγκυμονούσε η εν λόγω κατάσταση, το ΕΣΣΚ έπρεπε να καταστεί λειτουργικό σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Κατά το μεγαλύτερο μέρος του πρώτου αυτού έτους, επικεφαλής του ΕΣΣΚ ήταν ο Jean-Claude Trichet, προς τον οποίο εκφράζω τη βαθύτατη

εκτίμησή μου για το έργο του.

Από τις αρχές του 2011 το ΕΣΣΚ εξετάζει σε τακτική βάση τους συστημικούς κινδύνους που απειλούν το χρηματοπιστωτικό σύστημα της ΕΕ. Εν προκειμένω, μείζον ζήτημα ήταν η αλληλεπίδραση μεταξύ της πιστοληπτικής ικανότητας των ευρωπαϊκών κρατών, της αυξανόμενης δυσκολίας των τραπεζών να αντλήσουν ρευστότητα και της φθίνουσας οικονομικής ανάπτυξης. Επιπλέον, το ΕΣΣΚ εξέδωσε τρεις συστάσεις οι οποίες αφορούν α) τον δανεισμό σε ξένο νόμισμα, β) τη χρηματοδότηση πιστωτικών ιδρυμάτων σε δολάρια ΗΠΑ και γ) τη μακροπροληπτική αρμοδιότητα των εθνικών αρχών. Επί του παρόντος, οι εργασίες του ΕΣΣΚ επικεντρώνονται στη δημιουργία του σχετικού μηχανισμού παρακολούθησης σύμφωνα με την αρχή «δράση ή αιτιολόγηση» (“act or explain”). Τέλος, στο πλαίσιο των εργασιών που διεξήγαγε καθ’ όλη τη διάρκεια του έτους με σκοπό τη δημιουργία της βάσης για την πολιτική μακροπροληπτικής εποπτείας στην ΕΕ, το ΕΣΣΚ εξέτασε διατάξεις προσεχών νομοθετικών πράξεων της ΕΕ από τη σκοπιά της μακροπροληπτικής εποπτείας – ιδίως σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις των τραπεζών και την υποδομή των αγορών – και γνωστοποίησε τους σχετικούς προβληματισμούς του στα νομοθετικά όργανα της ΕΕ.

Η παρούσα έκθεση καταρτίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 19 του κανονισμού ΕΣΣΚ¹, το οποίο αναφέρει ότι «τουλάχιστον μία φορά ανά έτος και ακόμη συχνότερα σε περίπτωση χρηματοοικονομικών δυσχερειών ευρείας κλίμακας, ο πρόεδρος του ΕΣΣΚ προσκαλείται σε ετήσια ακρόαση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η οποία συνδέεται με τη δημοσίευση της Ετήσιας Έκθεσης του ΕΣΣΚ προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο». Θα έχω την

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1092/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2010 σχετικά με τη μακροπροληπτική επίβλεψη του χρηματοοικονομικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη σύσταση Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου.

τιμή να παρουσιάσω την πρώτη αυτή Ετήσια Έκθεση ενώπιον της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη διάρκεια δημόσιας ακρόασης στις 31 Μαΐου 2012.

Φρανκφούρτη, Μάιος 2012

Mario Draghi
Πρόεδρος του ΕΣΣΚ

Περίληψη

Η παρούσα έκθεση είναι η πρώτη Ετήσια Έκθεση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ). Καταρτίστηκε σύμφωνα με τον κανονισμό του ΕΣΣΚ² και έχει την ακόλουθη δομή: στην Ενότητα 1 περιγράφεται ο ρόλος και η λειτουργία του ΕΣΣΚ, στην Ενότητα 2 περιγράφονται συνοπτικά οι δραστηριότητες του ΕΣΣΚ από την ίδρυσή του τον Δεκέμβριο του 2010 και μετά και στην Ενότητα 3 αναλύονται διάφορα ζητήματα τα οποία εξετάστηκαν από το ΕΣΣΚ κατά την επισκοπούμενη περίοδο.

Η Ενότητα 1 ξεκινά με μια συνοπτική παρουσίαση των βασικών σταδίων που οδήγησαν στην ίδρυση του ΕΣΣΚ, η οποία ολοκληρώθηκε με τη θέση σε ισχύ του κανονισμού του ΕΣΣΚ τον Δεκέμβριο του 2010. Στη συνέχεια, περιγράφονται τα βασικά καθήκοντα του ΕΣΣΚ ως ανεξάρτητου οργάνου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) το οποίο είναι αρμόδιο για τη μακροπροληπτική επίβλεψη του χρηματοπιστωτικού συστήματος της ΕΕ. Στα καθήκοντα αυτά περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων η διενέργεια ανάλυσης κινδύνων, η έκδοση προειδοποιήσεων και συστάσεων (οι οποίες μπορεί να είναι δημόσιες ή εμπιστευτικές) και η παρακολούθηση της συμμόρφωσης με αυτές. Τέλος, στην ενότητα αυτή εξηγείται το θεσμικό πλαίσιο του ΕΣΣΚ, το οποίο περιλαμβάνει το Γενικό Συμβούλιο, τη Διευθύνουσα Επιτροπή, τη Συμβουλευτική Επιστημονική Επιτροπή και τη Συμβουλευτική Τεχνική Επιτροπή. Το θεσμικό πλαίσιο τέθηκε σε εφαρμογή μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα βάσει διαφόρων αποφάσεων που ελήφθησαν στις αρχές του 2011.

Στην Ενότητα 2, πρώτον, παρουσιάζεται συνοπτικά το έργο του ΕΣΣΚ σε ό,τι αφορά τον εντοπισμό και την αξιολόγηση κινδύνων για το χρηματοπιστωτικό σύστημα της ΕΕ. Προς τον σκοπό αυτό, το Γενικό Συμβούλιο ανταλλάσσει τακτικά απόψεις για τους συστημικούς κινδύνους και εξετάζει ενδελεχώς τις ευπάθειες εντός του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Εν προκειμένω, επικουρείται τακτικά από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), τις τρεις Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τη Συμβουλευτική Επιστημονική Επιτροπή και τη Συμβουλευτική Τεχνική Επιτροπή. Το 2011 το ΕΣΣΚ εξέτασε κινδύνους που οφείλονταν στον συστημικό χαρακτήρα της κρίσης, καθώς και κινδύνους πιο συγκεκριμένης μορφής που, σε ορισμένες περιπτώσεις, οδήγησαν στην έκδοση προειδοποιήσεων ή συστάσεων. Δεύτερον, περιγράφεται η συμβολή του ΕΣΣΚ στη θέσπιση υγιών μακροπροληπτικών πλαισίων τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο το 2011. Η συμβολή αυτή συνίσταται στον προσδιορισμό δέσμης κατευθυντήριων αρχών που θα πρέπει να διαμορφώνουν τη μακροπροληπτική εντολή των εθνικών αρχών, καθώς και στη διατύπωση απόψεων αναφορικά με τις μακροπροληπτικές πτυχές επιλεγμένων σχεδίων νομοθετικών διατάξεων της ΕΕ οι οποίες θα έχουν σημαντικό αντίκτυπο, ως προς την έκταση των παρεμβάσεων, στη μακροπροληπτική επίβλεψη κατά την προσεχή περίοδο. Πιο συγκεκριμένα, το ΕΣΣΚ διατύπωσε τη γνώμη του αναφορικά με το σχέδιο οδηγίας και κανονισμού σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων και την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

² Βλ. άρθρο 19 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ.1092/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη μακροπροληπτική επίβλεψη του χρηματοοικονομικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη σύσταση Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου, σύμφωνα με το οποίο «τουλάχιστον μία φορά ανά έτος και ακόμη συχνότερα σε περίπτωση χρηματοοικονομικών δυσχερειών ευρείας κλίμακας, ο πρόεδρος του ΕΣΣΚ προσκαλείται σε ετήσια ακρόαση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η οποία συνδέεται με τη δημοσίευση της ετήσιας έκθεσης του ΕΣΣΚ προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο».

για τα εξωχρηματοπιστηριακά παράγωγα, τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους και τα αρχεία καταγραφής συναλλαγών (EMIR). Στα μηνύματα πολιτικής του, το ΕΣΣΚ επεσήμανε πόσο σημαντικό είναι να διασφαλιστεί ότι οι αρμόδιες εθνικές αρχές διαθέτουν επαρκές πεδίο δράσης και ευελιξία για την αντιμετώπιση συστημικών κινδύνων. Μια ιδιαίτερη πτυχή του εν λόγω σχεδίου οδηγίας και κανονισμού που εξέτασε το ΕΣΣΚ ήταν η δημιουργία αντικυκλικών αποθεμάτων ασφαλείας στο πλαίσιο της συμφωνίας Βασιλεία III. Τρίτον, στην ενότητα αυτή παρουσιάζεται το έργο του ΕΣΣΚ όσον αφορά τη διενέργεια ενδελεχών αναλύσεων για τη μακροπροληπτική επίβλεψη, καθώς και την ανάπτυξη εργαλείων ανάλυσης, με σκοπό να καλυφθούν κενά γνώσης σε ζητήματα που μπορεί να σχετίζονται με τη συσσώρευση συστημικών κινδύνων (π.χ. τον «σκιάδη» τραπεζικό τομέα και τη διασύνδεση και εμφάνιση νέων συστημικών παραγόντων).

Τέλος, προκειμένου να βελτιωθούν οι γνώσεις του κοινού σε θέματα μακροπροληπτικής επίβλεψης, στην Ενότητα 3 επεξηγούνται χωρίς τεχνικούς όρους διάφορα ζητήματα τα οποία απασχόλησαν το ΕΣΣΚ το 2011. Σε αυτά συγκαταλέγονται η μακροπροληπτική εντολή των εθνικών αρχών, ο δανεισμός σε ξένο νόμισμα, η χρηματοδότηση σε δολάρια ΗΠΑ και η μετατροπή σύνθετων χρηματοοικονομικών προϊόντων σε προϊόντα λιανικής, δηλαδή η προσπάθεια των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων να προωθήσουν προς τους μικροεπενδυτές σύνθετα χρηματοοικονομικά προϊόντα, π.χ. δομημένα προϊόντα και ορισμένα σύνθετα προϊόντα των οποίων η διαπραγμάτευση γίνεται στο χρηματιστήριο.

Όσον αφορά τη μακροπροληπτική εντολή των εθνικών αρχών, το έργο του ΕΣΣΚ είχε ως αποτέλεσμα την έκδοση δημόσιας σύστασης η οποία περιείχε δέσμη «κατευθυντήριων αρχών» με σκοπό να συμβάλει στην ανάπτυξη εθνικών μακροπροληπτικών εντολών. Σε ό,τι αφορά τον δανεισμό σε ξένο νόμισμα, το ΕΣΣΚ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα υψηλά επίπεδα δανεισμού σε ξένο νόμισμα μπορεί να έχουν συστημικές συνέπειες στις ενδιαφερόμενες χώρες ενώ εγκυμονούν και κινδύνους μετάδοσης δευτερογενών επιπτώσεων σε διασυννοριακό επίπεδο. Έτσι, αποφάσισε να εκδώσει δημόσια σύσταση για την ανάληψη επανορθωτικών ενεργειών από τις ενδιαφερόμενες αρχές. Στην περίπτωση της χρηματοδότησης σε δολάρια ΗΠΑ, το ΕΣΣΚ κατέληξε ότι θα πρέπει να ληφθούν μέτρα προκειμένου να αποφευχθεί η επανεμφάνιση, σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, των εντάσεων που είχαν παρατηρηθεί στη διάρκεια της κρίσης σε σχέση με τη χρηματοδότηση των τραπεζών της ΕΕ σε δολάρια ΗΠΑ και εξέδωσε σχετικές συστάσεις προς τις ενδιαφερόμενες αρχές. Όσον αφορά τη μετατροπή σύνθετων χρηματοοικονομικών προϊόντων σε προϊόντα λιανικής, το ΕΣΣΚ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι πρέπει να συνεχιστούν οι εργασίες, ιδίως όσον αφορά τον κίνδυνο να εξαντληθούν οι δυνατότητες χρηματοδότησης που προσφέρει αυτή η επιλογή για συγκεκριμένες τράπεζες. Το ζήτημα αυτό εξετάζεται επί του παρόντος πιο προσεκτικά από ομάδα εμπειρογνομόνων σε θέματα τραπεζικής χρηματοδότησης η οποία συστάθηκε πρόσφατα.

© Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου

Διεύθυνση

Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt am Main
Germany

Τηλέφωνο

+49 69 1344 0

Δικτυακός τόπος

<http://www.esrb.europa.eu>

Φαξ

+49 69 1344 6000

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή για εκπαιδευτικούς και μη εμπορικούς σκοπούς, εφόσον αναφέρεται η πηγή.

*Τελευταία ημερομηνία για τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην παρούσα έκθεση:
15 Απριλίου 2012.*

Η ελληνική έκδοση της Ετήσιας Έκθεσης του ΕΣΣΚ για το 2011 περιέχει μόνο τον Πρόλογο και την Περίληψη. Για περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να ανατρέξετε στην ολοκληρωμένη αγγλική έκδοση της Έκθεσης η οποία είναι διαθέσιμη στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.esrb.europa.eu>.

ISSN 1977-5156 (ηλεκτρονική μορφή)

